
40-lecie "Wici"

Przegląd Socjologiczny / Sociological Review 22/2, 269-270

1968

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

O NOWĄ STRUKTURĘ UNIWERSYTETU

Aktualny problem nowej struktury szkół wyższych jest tematem artykułu wiceministra oświaty, prof. dra Włodzimierza Michajłowa w artykule pt. *O nowoczesny model wyższej uczelni*, opublikowanym w „Nowych Drogach” (czerwiec 1968), organie teoretycznym KC PZPR. Zasadnicza treść reformy, której konieczności autor dowodzi, zawiera się w koncepcji instytutu jako podstawowego elementu struktury uniwersytetu i wyższej uczelni.

W artykule tym czytamy: „Istotnie, struktura «instytutowa» uczelni wydaje się obecnie najbardziej racjonalna. Trzeba jednak zdefiniować i używać pojęcia instytutu w sposób jednoznaczny [...] Instytuty wyposażone przez uczelnie we własną kadrę naukowo-dydaktyczną, techniczną i administracyjną, w aparaturę, laboratoria i bibliotekę mają bezwzględnie realizować łącznie zadania dydaktyczno-wychowawcze, naukowo-badawcze i usługowe oraz prowadzić studia doktoranckie (samodzielnie bądź przy współpracy z innymi instytutami uczelnianymi). — Instytut uczelniany powinien posiadać własny budżet oraz uprawnienia do przyjmowania zleceń na badania naukowe od jednostek pozauczelnianych na warunkach określonych odpowiednimi przepisami. Warto tu zwrócić uwagę, że dopiero taki instytut staje się równorzędnym partnerem instytutów PAN, instytutów resortowych, zjednoczeń, biur projektowych itp. — Postulować należy przejęcie przez instytuty uczelniane wszystkich aktualnie prowadzonych przez włączone do nich katedry zadań dydaktyczno-wychowawczych i naukowo-badawczych, z tym że w strukturze organizacyjnej instytutu w zasadzie nie przewiduje się w przyszłości podziału na katedry, lecz możliwe elastyczne rozwiązania organizacyjne, zgodne ze swoistym zadaniem instytutu”.

Zapoczątkowanie reformy opartej na przedstawionej koncepcji instytutu Ministerstwo Oświaty i Szkolnictwa Wyższego przewiduje z dniem 1 października 1968 r.

40-LECIE «WICI»

Konferencja w 40-lecie powstania „Wici”. Z dorobku i doświadczeń „Wici” płyną wskazania na dziś i jutro. Pod takim tytułem „Dziennik Ludowy” (29 VI 1968), pismo Naczelnego Komitetu Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego, publikuje na frontowej stronie sprawozdanie z tej konferencji. Czytamy: „Z okazji przypadającej 29 czerwca br. 40 rocznicy Związku Młodzieży Wiejskiej w NK ZSL odbyła się w piątek konferencja zorganizowana staraniem Zakładu Historii Ruchu Ludowego przy NK. Uczestniczyli w niej seniorzy ruchu ludowego, organizatorzy pierwszych kół młodzieży wiejskiej (jeszcze przed pierwszą wojną światową), działacze dawnego Centralnego Związku Młodzieży Wiejskiej, organizatorzy i działacze ZMW RP «Wici», wiciarze-żołnierze Batalionów Chłopskich i wiciarki uczestniczące w walce z najeźdźcą, działacze dzisiejszego ZMW, naukowcy i publicyści zajmujący się zagadnieniami historii ruchu ludowego i młodzieżowego oraz współczesnymi problemami wsi. W prezydium zasiadli: Prezes NK ZSL Czesław Wycech, wiceprezes NK, Józef Ozga Michalski, sekretarze NK — Kazimierz Banach i Ludomir Stasiak, członkowie Prezydium NK — Antoni Korzycki i Józef Olszyński, byli prezesi ZMW RP «Wici» — Adam Bień i Jan Domański, wiceprzewodniczący ZG ZMW Jerzy Grzybczak, dyrektor ZHRL przy NK dr Józef Szaflik. Zagajając konferencję, Czesław Wycech podkreślił, że ZSL

jest spadkobiercą najbardziej postępowych i patriotycznych tradycji polskiego ruchu ludowego, do których należy również przebogaty dorobek Związku Młodzieży Wiejskiej RP «Wici» [...] Referat o roli ZMW «Wici» w aktywizacji środowiska wiejskiego wygłosił prof. dr Józef Chałasiński. Następnie komunikaty podali: doc. dr Jan Borkowski (*O roli wiciarzy w kształtowaniu postawy patriotycznej młodzieży wiejskiej*), red. Józef Kowal (*O wpływie «Wici» na przemiany w ruchu ludowym w latach 1931—39*) i Stanisława Jarecka (*Walka o nowe oblicze ideowe Związku w Polsce Ludowej*)”.

Z powodu tejże rocznicy w dniach następnych, 29 i 30 czerwca br., odbywały się uroczystości w Porębie Wielkiej, pow. Limanowa. ZMW-owski pokłon tradycjom — *Los trzech pokoleń*. Pod takim tytułem „Sztandar Młodych” (Warszawa 1 lipca 1968), codzienne pismo młodzieży, na frontowej stronie pisze: „Spotkanie odbyło się w 40 rocznicę powstania Związku Młodzieży Wiejskiej Rzeczypospolitej Polskiej «Wici», w kilka miesięcy po upływie 25 rocznicy powstania ZMW, a na kilka tygodni przed 20 rocznicą zjednoczenia ruchu młodzieży polskiej pod sztandarami ZMP. Na wsi, która wydała Władysława Orkana, Zarząd Główny ZMW, Zarząd Wojewódzki ZMW i Redakcja «Głosu Młodzieży Wiejskiej» zorganizowały centralne uroczystości 40-lecia «Wici» [...] Na estradzie pod emblematami ZMW, ZMP, ZWM i «Wici» mówiono i śpiewano odwołując się do tradycji, do pięknych kart zapisanych przez postępową organizację młodzieży działającą w środowisku wiejskim. Nawiązywał do nich w swoim wystąpieniu pierwszy sekretarz KW PZPR Czesław Domagała [...] Na zakończenie oficjalnej części uroczystości liczną grupę byłych działaczy «Wici», a wśród nich pierwszego sekretarza KW PZPR Czesława Domagałę [...] przewodniczący ZG ZMW Zdzisław Kurowski i sekretarz ZG ZMW Jan Łysek udekorowali Złotymi Honorowymi Odznakami ZMW”.

Przypominamy na tym miejscu następujące publikacje dotyczące „Wici” i ich roli w ruchu ludowym: W. Folta, *Wspomnienia z walk młodzieży chłopskiej*, Warszawa 1956; D. Gałąj, *Powstanie ZMW RP „Wici”*, Warszawa 1959; S. Ignar, *Wybór pism publicystycznych*, Warszawa 1962; Jan Borkowski, *Wizje społeczne i zmagania wiciarzy*, Warszawa 1966.

SOCJOLOGIA W KLUBIE MŁODYCH PISARZY

Seminarium młodych adeptów pióra. W artykule pod takim tytułem („Sztandar Młodych”, 1 lipca 1968) czytamy: „Ponad 300 członków i ok. 1000 korespondentów — sympatyków liczy powołany niespełna 10 lat temu przy Zarządzie Głównym Związku Młodzieży Wiejskiej Korespondencyjny Klub Młodych Pisarzy. Istnieje 15 ośrodków KKMP, które działają przy wojewódzkich instancjach ZMW [...] KKMP ułatwiło «dojście do debiutu» wielu młodym talentom, wywodzącym się ze wsi i związanym ze wsią. Zarazem jego działalność posiadała od początku cechy autentycznego ruchu społeczno-kulturalnego [...]”

Warto podkreślić, że na Ziemi Lubuskiej, na Opolszczyźnie, częściowo również we Wrocławskim właśnie z ruchu społeczno-kulturalnego wyrastały stopniowo młode środowiska literackie, znajdując oparcie i niezbędną opiekę w KKMP [...] W dniach 29 i 30 bm. w Domu Chłopa w Warszawie odbyło się dwudniowe seminarium dla członków KKMP zorganizowane przez ZG ZMW niejako w przeddzień dziesięciolecia KKMP”.